

Til: Finanskomiteen
Fra: Norsk Industri
Dato: 09.10.2024
Sak: Høringsinnspill statsbudsjettet 2025

Innretning av pengebruk

Regjeringen legger opp til å bruke 460 milliarder kroner fra Statens Pensjonsfond i Statsbudsjettet for 2025, noe som tilsvarer 2,5 prosent av størrelsen på Fondet ved utgangen av året – og slik sett innenfor handlingsregelen. Men med en så sterk oljepengebruk, blir det desto viktigere hva som *faktisk* prioriteres. Allerede fra etableringen av handlingsregelen for bruk av oljepenger, var intensjonen å bruke mye av midlene på produktivitetsfremmende investeringer, som FoU, innovasjon, infrastruktur og næringsrettede skatteletter. I en verden preget av stor global uro, store investeringsbehov knyttet til avkarbonisering, digitalisering og stort kompetansebehov, er vi bekymret for at det ikke tas tydeligere grep for å redusere den underliggende kostnadsveksten til offentlige utgifter, og øke produktiviteten i økonomien.

Uendret formuesskatt

Norsk eierskap har opplevd dobbel beskatning de siste årene. Her kommer det dessverre ingen merkbare lettelser for neste år. Utfordringene norsk, privateid industri står overfor de kommende årene bør primært kunne finansieres av tilbakeholdt overskudd. Rammevilkårene for norsk privat eierskap er sentralt for muligheten til å investere i, og utvikle arbeidsplasser. Vi får klare tilbakemeldinger fra bedriftene om at uforutsigbarhet og skatteskjerpelser på private eiere hindrer slike investeringer.

Kraft og nett

Svært mange industribedrifter varsler at ønsket ekspansjon og nødvendig klimariktig omstilling hindres på grunn av mangel på offentlig strømnett og krafttilgang. Vi vil derfor understreke behovet for en plan med tydelige prioriteringer for å sikre rask fremdrift for kraftproduksjon og nettinvesteringer slik at industriens viktigste konkurransefordel kan sikres fremover.

CO2-priskompensasjonsordningen

Regjeringen, Norsk Industri, Fellesforbundet og Forbundet Styrke ble i mars enige om en omlegging av den norske CO2-kompensasjonsordningen, der minst 40 prosent av midlene skal brukes til tiltak som kutter utslipp og bidrar til energieffektivisering. Formålet med kompensasjonsordningen er å motvirke karbonlekkasje fra Europa som følge av økte elektrisitetspriser som følge av EUs klimavotesystem. Regjeringen har sendt forskriften som vil stille klima- og energikrav på høring. Norsk Industri er fornøyd med at regjeringen har fulgt opp enigheten.

CBAM

Norsk Industri er glad for at regjeringen foreslår å gå inn for at CBAM-forordningen også innføres i Norge og at det bevilges 50 millioner kroner til dette formålet i 2025. CBAM skal gradvis erstatte frikvotene under ETS og sikre europeisk industri mot karbonlekkasje. Det er derfor en integrert del av EUs system for handel med utslippskvoter (EU ETS), som Norge har vært en del av siden 2008. Systemet gir insentiver for utslippsreduksjoner for industrien og skaper et forutsigbart rammeverk for grønn omstilling på like vilkår i hele Europa. Det er svært viktig for rammevilkårene og forutsigbarheten for norsk næringsliv å være en del av EUs klimasamarbeid, inkludert EU ETS. Samtidig er det et stort forbedringspotensial i CBAM-ordningen. Dette drøftes nå i EU. Det er avgjørende at det arbeides aktivt fra norsk side for tilpasninger i regelverket, slik at interessene til norsk industri blir best mulig ivarettatt.

Verdikjeden for CO₂-håndtering

Det er bra at regjeringen foreslår å videreføre satsingen på Langskip med en bevilgning på 2,1 milliarder kroner. Videre merker vi oss at regjeringen vil prioritere å følge opp utredningene fra Oslo Economics om virkemidler for CO₂-fangst og karbonfjerning nærmere, inkludert vurdere å innføre midlertidige virkemidler som reduserer barrierene og markedssviktene i verdikjeden for CO₂-håndtering.

Norsk Industri har lenge jobbet for realisering av en helhetlig verdikjede for CO₂-håndtering. Eksisterende ordninger løser bare markedssvikten delvis og en helhetlig virkemiddelpakke er nødvendig. Det inkluderer å sørge for at EUs virkemidler treffer behovene og at nasjonale virkemidler samspiller med og utfyller disse. Europakommisjonen har varslet at den vil legge frem et forslag til regulatorisk rammeverk for karbonhåndtering. Det er viktig at norske myndigheter er aktive i utviklingen av dette rammeverket. En nasjonal ordning må inkludere risikoavlastning til investeringer og drift av fangstprosjektene og tiltak for å redusere barrierene for tilgang til transport og lagringsinfrastruktur.

CO₂-avgift for avfallsforbrenning

Regjeringen foreslår en CO₂-avgift for ikke-kvotepliktig avfallsforbrenning på 908 kr/tonn CO₂. For kvotepliktig avfallsforbrenning i industrien foreslås en avgift på 182 kr/tonn CO₂. Det vil si at det for 2025 ikke foreslås endringer i avgiften utover prisjustering. Norsk Industri mener at klimagassutslipp fra kvotepliktig - og ikke kvotepliktig avfallsforbrenning må prises mest mulig likt. Vi mener derfor at all avfallsforbrenning bør innlemmes i EUs kvotesystem så raskt som mulig. I mellomtiden støtter vi at det gjelder sterkt differensierte avgiftssatser for ikke-kvotepliktig og kvotepliktig avfallsforbrenning. Norsk Industri støtter at det for 2025 ikke gjøres noen endringer i CO₂-avgiften på avfallsforbrenning utover prisjustering. Fullt avgiftsfritak for kvotepliktig avfallsforbrenning må innføres så raskt som mulig, da klimagassutslipp fra kvotepliktig industri allerede prises gjennom EUs kvotemarked.

Norsk Katapult

Regjeringen foreslår å bevilge 218,5 millioner kroner til ordningen Norsk Katapult hos Siva, hvorav 36,5 millioner skal øremerkes til nye og pågående prosjekter i ordningen Grønn Plattform. Regjeringens budsjettforslag for katapultordningen gir ikke handlingsrom for videreutvikling av ordningen. Forslaget vil knapt nok rekke til å holde liv i det eksisterende katapultnettverket som nå består av katapultsentre og nyetablerte og landsdekkende katapultnoder. Budsjettforslaget gir heller ikke handlingsrom til å etablere nysatser på strategisk viktige områder relatert til Industri 4.0, som automasjon og industrielle produktivetsforbedringer.